

MEDNARODNA SREČANJA

RENASANSA KNJIŽNIC – PRILAGODLJIVE STAVBE KNJIŽNIC

12. seminar Arhitekturne skupine
LIBER

17.-19. marec 2004, Bozen/Bolzano
(Italija)

LIBER (Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche – Zveza evropskih raziskovalnih knjižnic) je bila ustanovljena leta 1971 pod okriljem Sveta Evrope. V njej so vključene knjižnice iz preko štiridesetih držav, ne le članic Evropske skupnosti. Glavni cilj aktivnosti je podpora pri delovanju in povezovanju raziskovalnih knjižnic, tudi preko meja posamezne države, z namenom ohranitve evropske kulturne dediščine, izboljšanja dostopnosti do zbirk evropskih raziskovalnih knjižnic in zagotovitev čim bolj učinkovitega posredovanja informacij. LAG (Liber Architecture Group – Arhitekturna skupina Liber) skrbi za izmenjavo izkušenj med knjižničarji in arhitekti in za seznanjanje o novih projektih in trendih načrtovanja in prenove knjižnic na strokovnem nivoju. S tem namenom vsaki dve leti pripravlja seminarje, ki vključujejo tudi ogled novih knjižničnih zgradb. Zbirajo se tudi podatki in arhitekturni projekti o načrtovanih novogradnjah in prenovah knjižnic, ki jih objavljajo v posebnih publikacijah ob seminarjih.

EURAC

Letošnji seminar je potekal v zanimivem ambientu zelo inventivno prenovljenega kongresnega centra EURAC (European Academy) v Bolzanu. Stavba je bila zgrajena že leta 1936. Načrtovala sta jo Mussolinijeva izbrana arhitekta Francesco Mansutti in Gino Miozzo. Septembra 2002 pa je bila otvoritev prenovljenega kompleksa po načrtih arhitekta Klausa Kade. Tukaj imata sedaj sedež kongresni

center in center za raziskave Evropske akademije Bolzano.

BOZEN/BOLZANO

Bolzano je miren in gostoljuben kraj s prijetno atmosfero južne Tirolske pokrajine. Nahaja se v slikoviti dolini obdani s številnimi srednjeveškimi gradovi na strmih vinogradniških gričih obkroženih z monumentalnimi Dolomiti. V arheološkem muzeju v Bolzanu hranijo ledenega moža Otzi, lovca izpred 5300 let.

Konec oktobra 1997 je bila v Bolzanu ustanovljena nova univerza. Predavanja so v nemškem, italijanskem in angleškem jeziku. V prihodnosti pričakujejo tudi večje število študentov iz drugih evropskih držav. Sedež univerze je v novi zgradbi sredi mesta, znotraj katere je tudi univerzitetna knjižnica, ki je bila soorganizatorica seminarja.

GLAVNE TEME SEMINARJA

Predavanja so bila razvrščena v deset sekcij, katerih glavne teme so bile: prenova obstoječih knjižnic, nova fleksibilnost (tehnični in arhitekturni koncept), pohištvo in tehnična oprema knjižnic, arhitektov pogled in arhitekturni prispevki, 24 urna knjižnica, knjižničar v gradbenem procesu, koordinacija aktivnosti pri gradnji knjižnice ter kako organizirati projekt za novo knjižnico. Izmed zanimivih in zgoščenih predstavitev bi izpostavila nekaj točk, ki so zanimive za razmišljanje o vlogi in obliki knjižnice v bodočnosti tudi pri nas.

POVRATEK KNJIŽNIC – POTREBNOST FIZIČNE STAVBE

Že v uvodnem referatu je Sarah Thomas, vodja Univerzitetne knjižnice Cornell v ZDA utemeljila dejstvo, da bodo knjižnice kot fizične stavbe v prihodnosti še vedno potrebne. Širok razmah gradnje novih knjižničnih stavb, obnova in inovacije obstoječih knjižnic in večanje števila uporabnikov kaže na to, da so knjižnice v resnici deležne renesanse. Tradicionalne knjižnice so hranile knjižnične zbirke, nudile čitalniške prostore in usposobljeno osebje za urejanje zbirk in zagotavljanje podpore uporabnikom. Te tri dejavnosti se prenašajo tudi v 21. stoletje, toda

knjižničarji, arhitekti in uporabniki danes sodelujejo pri izdelavi načrtov knjižnic, ki odražajo in zagotavljajo tudi nove namene knjižnic.

Za nove knjižnice je zapovedana fleksibilnost prostorov in opreme, prijeten stimulativen neformalni ambient ter podpora številnim raziskovalnim, učnim in družabnim aktivnostim.

V prihodnosti bo vloga knjižnice, kot jo pričakujejo uporabniki dvojna. Na eni strani privlačna klasična knjižnica – muzej kot prostorna, odprta javnosti, stalna razstava človeške civilizacije, ki uporabnike stimulira pri učenju in raziskovanju. Na drugi strani pa bo to virtualna knjižnica - elektronski arhiv, tehnološki laboratorij s podporo za preprosto dostopanje do vseh vrst elektronskih virov informacij. Sodobna knjižnica združuje obe vlogi.

NAČRTOVANJE SODOBNE KNJIŽNIČNE STAVBE

Zelo zanimiv je bil referat arhitekta Alda de Polija, profesorja in publicista, ki se ukvarja z raziskavo arhitekture javnih zgradb (gledališč, muzejev, knjižnic, univerz). Opredelil je vlogo arhitekta pri načrtovanju knjižnic nekoč in danes. V obdobju po drugi svetovni vojni je bila arhitektova naloga podati obliko podanemu osnovnemu programu tako, da bi bila zagotovljena dobra funkcionalnost prostorov. V osemdesetih letih dvajsetega stoletja se je od njega pričakovalo atraktivne rešitve in dobro definirane oblike, načrtovane za različno družbeno rabo, ne le vezano na uporabo knjig. Dandanes pa od arhitekta zahtevajo, da si izmisli prihodnost s koreninami v preteklosti, da predlaga interpretacijo sodobnosti s konstruktivnim upoštevanjem tradicije. Za sodobne rešitve knjižnic je pomembna kvaliteta notranjega prostora obogatena z jasno simbolno vrednostjo, ki se odraža navzven.

KNJIŽNICA KOT SIMBOL

Zelo dobesedno je simbolni pomen knjižnice izrazil svetovno priznani arhitekt sir Norman Foster pri zasnovi nove filološke knjižnice v Berlinu. Tako zunanost kot notranja dispozicija sta zasnovani v obliki človeških možganov.

Knjižnica je v fazi gradnje, projekte sta predstavila Monika Diecks, predstavnica knjižnice in Klaus U. Werner, ki je direktor te knjižnice. Nova knjižnica bo zgrajena iz jekla, z veliko stekla, notranjost bo pregledna skozi vse etaže. V njej bo združenih deset doslej razpršenih knjižnic univerze v Berlinu.

VELIKA DVORANA

Analiza stavbnega tipa knjižnice kaže, da se knjižnična stavba razvije okoli nekega osrednjega dvoranskega prostora (hala, sala – velika čitalnica). Današnja različica takega prostora je pokrit atrij skozi več nadstropij. Tak osrednji odprt prostor pripomore tudi k jasnosti vsebine in zasnove knjižnice, kar olajšuje orientiranje v stavbi.

LITVA - MODEL SODOBNE KNJIŽNICE

Obravnavo oblike in vsebine sodobne knjižnice je dopolnjevala tudi predstavitev kolegov iz Litve. V sklopu »Načrta za prenovu in modernizacijo knjižnic 2003-2013« načrtujejo novogradnjo štirih in rekonstrukcijo več javnih knjižnic. Za lažje reševanje problemov so organizirali skupino arhitektov in knjižničarjev, ki jih je vodil profesor arhitekture Konstantinas Jakovlevas – Mateckis iz tehniške univerze Vilnius Gediminas. Njihov namen je bil pripraviti optimalen koncept za regionalno javno knjižnico. Izvedli so raziskavo glavnih faktorjev, ki vplivajo na arhitekturne rešitve za knjižnice, tako z vidika arhitekture kot knjižničarstva. Pri raziskavi so izvedli anketo med 2500 knjižničarji in uporabniki knjižnic ter analizirali elemente številnih sodobnih izvedb knjižnic po vsem svetu. V poročilu so podali zelo zanimive rezultate te raziskave.

Ugotovili so, da v sodobni knjižnici osnovna knjižnična dejavnost zaseda le 50-65% prostora, dopolnjujejo pa jo dejavnosti izobraževanja, rekreacije, kulture ipd, kar privlači najširšo javnost. Notranjost knjižnice mora biti funkcionalna, udobna in fleksibilna. Arhitekturni izgled odraža odprtost, preprostost, transparentnost, pa tudi značilnosti »elektronske dobe«; »virtualnost« in »dematerializacijo« oblik. Izdelali so tudi prostorski model sodobne knjižnice. Le-ta

ima obliko kocke z veliko stekla, poudarjenim vhodom in svetlobno kupolo, ki prekriva osrednjo dvorano skozi več nadstropij.

KNJIŽNICA – JAVNI PROSTOR

Tudi veliko drugih predavateljev je bilo mnenja, da mora biti današnja knjižnica javni družbeni prostor – odprta, transparentna, prostor v katerem se človek zlahka orientira. Primer take knjižnice je BEIC (Biblioteca Europea di Informazione e Cultura), ki jo načrtujejo v Milanu. Predstavil jo je arhitekt Marco Muscogiuri, ki je član arhitekturne skupine Bolles&Wilson. Knjižnica je locirana nad križiščem mestnega potniškega prometa. Želijo jo zasnovati kot »mestni trg znanja«.

FLEKSIBILNOST

Pri obravnavi načrtovanja novih knjižničnih stavb je veliko govora o fleksibilnosti. Nekateri predavatelji so se temu pojmu še posebej posvetili. Arhitekt Stephan Dellago iz Bolzana, ki je sodeloval tudi pri načrtovanju nove univerzitetne knjižnice v Bolzanu ter knjižnice v kongresnem centru EURAC, je posvaril, da je fleksibilnost lahko izgovor za nedorečen program knjižnice pred gradnjo. Posledica je lahko slab načrt ter nefunkcionalna in neekonomična stavba. Dobro definiran koncept s presojo o alternativnih ureditvah in možnih funkcionalnih scenarijih je ključen za izgradnjo učinkovite stavbe.

Popolna funkcionalnost je vprašljiva. Ustrezno funkcionalnost je možno doseči s primerno nosilno konstrukcijo, ki ustvarja prostornost.

Pomembna je tudi fleksibilnost opreme, ki ne sme biti toga in mora prenesti preureditve za drugačne potrebe.

BREŽIČNI DOSTOP DO ELEKTRONSKIH VIROV KNJIŽNICE

Fleksibilnost v knjižnici se omogoča tudi z vzpostavitvijo brezžičnega dostopa do elektronskih virov knjižnice. Uporabniki lahko s svojimi prenosnimi računalniki dostopajo do elektronskih virov iz kateregakoli mesta v knjižnici (tudi iz knjižnične kavarne, »dnevne sobe« ali prostorov med knjigami prostega pristopa). Nekateri fakultete dobavljajo prenosne računalnike za študente po posebno

ugodnih pogojev, zato so take potrebe zelo izrazite.

Z vzpostavitvijo brezžičnega sistema niso potrebni grobi gradbeni posegi v obstoječih stavbah knjižnic, ki še nimajo napeljanega kabelskega omrežja, kar je še posebno ugodno v spomeniško zavarovanih objektih. Sodobna oprema z oddajniki in antenami pa je popolnoma nemoteč element, saj so zaradi majhne velikosti lahko diskretno skriti v prostoru.

ŠTUDIJ IN SKUPINSKO UČENJE V KNJIŽNICAH

Tudi znotraj tradicionalnih dejavnosti knjižnice so opazne spremembe. Vse več ljudi prihaja vanjo študirati s seboj prinesenim gradivom. Vanjo prihajajo zato, ker jih knjižnica prostorsko privlači in stimulira pri učenju.

Vedno bolj so priljubljene oblike skupinskega učenja in timskega raziskovanja, za kar mora knjižnica zagotoviti primerne prostore, da ta dejavnost ni moteča za ostale.

24 URNA KNJIŽNICA

Ena od sekcij je bila namenjena t.i. 24 urni knjižnici. Pogoj za vzpostavitev take knjižnice je avtomatizacija procesov (identifikacija uporabnika, samopostrežna izposoja in vračanje gradiva, detekcija iskanega gradiva, samopostrežno reproduciranje gradiva) ter ojačanje varnostne službe.

Dejansko ne gre vedno za popolno 24 urno delovanje, temveč za podaljšano delovanje knjižnice brez polne zasedbe zaposlenih. Uveljavlja se tudi omogočanje študija z lastnim gradivom preko noči v manjšem delu knjižnice.

24 urne knjižnice so največkrat manjše specialne knjižnice ali univerzitetne knjižnice znotraj kampusov. Nekateri knjižnice, ki so odprte tudi širši javnosti, pa imajo vzpostavljen celo policijski nadzor. Podani so bili referati z neposrednimi izkušnjami delovanja 24 urnih knjižnic ter ponudnikov opreme, ki omogoča njihovo delovanje.

IZKUŠNJE SODELOVANJA KNJIŽNIČARJEV Z ARHITEKTI

Udeleženci seminarja so predstavili tudi nekaj zelo zanimivih lastnih izkušenj pri

načrtovanju in gradnji knjižnic. Običajno je izbrani arhitekt nagrajenec (mednarodnega) javnega arhitekturnega natečaja. Včasih pa je težko uskladiti zahteve knjižničarja in arhitekta, saj »ne govorita vedno isti jezik«. Vsak pozna pravila in zahteve lastne stroke, zato so potrebni konstruktivni razgovori in usklajevanja.

Zelo koristna se je izkazala izkušnja, da knjižnica najame svojega arhitekta, ki zastopa njene interese in »prevaja« potek oblikovanja načrtov. Nujna je tudi sprotne kontrole finančnih posledic vseh sprememb, ki se dogajajo v fazi načrtovanja.

Tudi taki seminarji pripomorejo k lažjemu razumevanju drug drugega. Letošnje število udeležencev je bilo okoli 150, kar je zelo vzpodbudno in kaže na veliko zanimanje za tovrstno izmenjavo mnenj.

UNIVERZITETNA KNJIŽNICA LJUBLJANA

Arhitekt Marko Mušič je predstavil projekt UKL. Poudarek je bil na prikazu rešitve integracije rimskih izkopnin v novo stavbo knjižnice. Stavba knjižnice bi bila ustrezna rešitev prezentacije arheološke dediščine na tem dragocenem prostoru v središču mesta. Rekonstruirani segmenti rimske Emone bi se vklopili v novo stavbo tako, da bi v njej dobili svojo funkcijo, novogradnjo pa bi s tem obogatili. Občinstvo je bilo nad prikazano rešitvijo navdušeno, žal pa ni dobilo odgovora, kdaj bo knjižnica zgrajena.

VODENI OGLEDI

V sklopu seminarja smo si ogledali novi univerzitetni knjižnici v Bolzanu in v Brixnu ter samostan s semeniško knjižnico Neustift v bližini Bolzana.

Pred seminarjem je bila organizirana dvodnevna ekskurzija v Benetkah, kjer je bil predstavljen projekt združitve 26 knjižnic Univerze Ca'Foscari z ogledom znamenitih beneških knjižnic ter načrtovanih novogradenj.

Po zaključku seminarja je bil možen še voden izlet v Rovereto z ogledom nove mestne knjižnice po načrtih Maria Botte.

Referati s seminarja bodo objavljeni v elektronski obliki na spletnih straneh LIBER, v reviji Liber Quarterly.

Naslednji seminar arhitekturne skupine LIBER bo čez dve leti v Utrechtu na Nizozemskem.

Internet naslovi:

Arhitekturna skupina LIBER:
<http://www.zhbluzern.ch/LIBER-LAG/default.htm>

Revija Liber Quarterly:
<http://liber.library.uu.nl/>

Kongresni center EURAC:
http://convention.eurac.edu/index_en
Univerza v Bolzanu: <http://www.unibz.it/>

Doris Dekleva Smrekar,
Centralna tehniška knjižnica
Univerze v Ljubljani

SPLOŠNE KNJIŽNICE

SREDIŠČA ZA SAMOSTOJNO UČENJE ODRASLIH V KNJIŽNICAH

"Učenje ni polnjenje vedra, pač pa prižiganje ognja." (William Yeats)

Izobraževalna vloga knjižnic se v družbi znanja kaže predvsem v zagotavljanju možnosti in pogojev za formalno in neformalno izobraževanje uporabnikov knjižnic (ustrezna infrastruktura, informacijsko komunikacijska tehnologija, gradiva za učenje, pomoč strokovnjakov). Ena izmed oblik neformalnega učenja je tudi organizirano samostojno učenje za odrasle, ki ga v obliki delovanja središč za samostojno učenje uporabnikom knjižnic v Sloveniji že zagotavljata Knjižnica Otona Župančiča v Ljubljani in Mestna knjižnica Izola. Tovrstnih središč je v Sloveniji že 34(<http://www.acs.si/anak/SamostojnoUcenje.htm>), delujejo večinoma na ljudskih univerzah in zasebnih izobraževalnih organizacijah.

Središča za samostojno učenje v Sloveniji so nastala po angleškem vzoru, kjer je "Open Learning" že v 80-ih predstavljal trend v razvoju izobraževanja odraslih. Središča za samostojno učenje pri nas predstavljajo temeljno izvedbeno enoto projekta *Razvoj organiziranega samostojnega učenja* Andragoškega centra RS. Začetki segajo v leto 1993. Primarni namen projekta je bil razviti kulturo samostojnega učenja v slovenskem prostoru, v praksi pa zagotoviti dobre učne pogoje in primerna gradiva za odrasle, ki se želijo samostojno učiti.

Središča za samostojno učenje so oblika neformalnega izobraževanja, ki pomembno dopolnjujejo tradicionalno učenje in formalno izobraževanje. Namenjena so vsem odraslim, ki jim iz kakršnih koli razlogov tradicionalno učenje in izobraževanje nista dostopna. Učenje v takšnih središčih je za udeležence brezplačno, sofinancira ga Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport. Učenje poteka individualno in samostojno, udeleženci se večinoma učijo računalništva in tujih jezikov, pri učenju pa uporabljajo prilagojena gradiva za samostojno učenje in sodobno učno tehnologijo, na voljo so jim tudi ustrezne oblike strokovne pomoči.

V središčih so udeležencem na voljo informatorji, svetovalci in mentorji. Le-ti morajo biti ustrezno usposobljeni – vsi delavci v središču opravijo:

- *Uvodni seminar o postavitvi in vodenju središča za samostojno učenje*, s katerim si pridobijo temeljno poznavanje dejavnosti
(<http://izobrazevanje.acs.si/razvojno/008/>)
- *Svetovanje in mentorstvo pri samostojnem učenju in izobraževanju na daljavo*
(<http://izobrazevanje.acs.si/razvojno/012/>).

Izvajalec obeh programov usposabljanja je Andragoški center RS; izvedbo obeh programov bo letos organiziral v mesecu maju. Vabljeni vsi, ki bi se želeli usposobiti za odprtje novega središča za samostojno učenje.

Koordinacija središč za samostojno učenje je bila leta 2002 iz Andragoški center RS prenesena v Knjižnico Otona Župančiča.

Naloge koordinacije izvaja Jasmina Orešnik, pri kateri lahko dobite vse dodatne informacije v zvezi z delovanjem obstoječih središč za samostojno učenje, odpiranjem novih središč in usposabljanji za izvajanje dejavnosti (e-pošta: jasmina.oresnik@lj-oz.sik.si, telefon: 01 230 73 93).

Jasmina Orešnik,
Knjižnica Otona Župančiča

SLOVENSKI KNJIŽNI KVIZ 2004 »SREČKO KOSOVEL IN PRIMORSKA«

Slovenski knjižni kviz je oblika knjižničnoinformacijskega opismenjevanja, ki vsa leta poteka v sodelovanju med slovenskimi splošnimi in šolskimi knjižnicami. Učence osnovne šole spodbuja k uporabi knjižnice, knjižničnih virov in k branju. Spodbuja samostojno iskanje informacij, sodelovalno učenje in druge sodobne oblike učenja. Učiteljem je osnova za poučevanje s pomočjo knjižnice, omogoča medpredmetno povezavo in nudi vrsto možnosti za nadaljnje raziskovanje in (po) ustvarjalne dejavnosti. Učenci in učitelji ga povezujejo tudi z branjem za bralno značko; kviz torej spodbuja tudi prostovoljno branje v prostem času.

Letošnji je že sedmi, čaka nas samo še kviz v letu 2005: Ljubljana s širšo okolico in Notranjska. S tem bo »pokrita« vsa Slovenija. Prvotno smo načrtovali več kvizov, vendar smo jih s časom skrčili, ker imamo težave s financiranjem.

Slovenski knjižni kviz 2004 smo namenili PRIMORSKI in izjemnemu pesniku SREČKU KOSOVELU, ki se je rodil v tej pokrajini. 18. marca 2004 smo praznovali 100-letnico njegovega rojstva. Pred sto leti se je rodil tudi primorski pisatelj Bogomir Magajna in pred 160 leti »goriški slavček« Simon Gregorčič. Primorsko so v svojih delih znali čudovito opisati France Bevk, Alojz Gradnik, Ciril Kosmač, Branka Jurca ... in mnogi drugi primorski pisatelji.

Kviz je namenjen učencem drugega in tretjega triletja devetletne osnovne šole in

učencem od tretjega do osmega razreda osemletne osnovne šole. Natisnili smo 40.000 vprašalnikov in 1.000 plakatov. Rešujejo pa ga lahko tudi na internetu: www.lj-oz.sik.si/kviz.

Pripravili smo tudi priporočilni seznam literature za knjižničarje in dodatno gradivo, ki predstavlja vrsto spodbud in predlogov in knjižničarjem, učiteljem in mentorjem, ki uporabljajo kviz.

Z reševanjem smo začeli sredi marca, potekalo pa bo tako kot vsa leta, do konca šolskega leta in še celo poletje. Okrog 17. septembra bodo osrednje splošne knjižnice organizirale žrebanje med reševalci; Pionirska knjižnica v Ljubljani bo pripravila žrebanje tudi med reševalci kviza na internetu. Izžrebanci bodo dobili različne nagrade; eden od izžrebancev iz vsake osrednje splošne knjižnice se bo s svojim mentorjem udeležil državne sklepne prireditve, ki bo v Ljubljani, v prvih dneh oktobra, v tednu otroka. Pridružil se jim bo tudi en izžrebani reševalec kviza na internetu.

Sklepno prireditev bo pripravilo Društvo Bralna značka Slovenije-ZPMS; osrednji dogodek pa bo snemanje TV oddaje, ki bo na I. programu Televizije Slovenije.

Pri letošnjem kvizu so sodelovale knjižničarke iz primorskih knjižnic: Marija Godnič in Maja Razboršek iz Kosovelove knjižnice v Sežani, Mihaela Kavčič iz Goriške knjižnice Franceta Bevka v Novi Gorici, Marija Bajc iz Lavričeve knjižnice v Ajdovščini in Marina Bizjak iz Osrednje knjižnice Srečka Vilharja v Kopru. Sicer pa smo bili v delovni skupini še stalni sodelavci: geograf Zmago Drole, Ivanka Učakar z OŠ Frana Albrehta v Kamniku ter Darja Lavrenčič Vrabec in Tilka Jamnik iz Knjižnice Otona Župančiča. Kviz je ilustriral in oblikoval Oskar Wolf, za njegovo postavitve na internet pa je v sodelovanju s www.orodjarna.com in OKC poskrbel Oskar Wolf iz Knjižnice Otona Župančiča.

Ob oddaji gradiva v tisk so bili znani naslednji sponzorji: tretjina splošnih knjižnic, Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS, Slovenska sekcija IBBY, Mladinska knjiga Tiskarna, Založbe

Mladinska knjiga, Karantanija in Mladika, Postojnska jama, turizem in Soline, Pridelava soli.

Ob tej priložnosti se zahvaljujemo vsem, ki so sodelovali pri nastajanju letošnjega kviza in vsem, ki bodo organizirali njegovo reševanje in sklepne prireditve. Hvala tudi sponzorjem!

Tilka Jamnik,
Knjižnica Otona Župančiča,
Enota Pionirska knjižnica

MALO DRUGAČNI DNEVI V KNJIŽNICI PREŽIHOV VORANC

Knjižnični koledarji so vedno bolj natrpani z datumi, ki so na različne načine povezani s knjigo. Kljub temu, da so vsi nastali z dobrim namenom, da se vsaj enkrat na leto spomnimo kakšne prelomnice, je včasih breme počastitve takšnih dni kar veliko. Vseeno pa so to priložnosti, ko lahko v knjižnici našim obiskovalcem ponudimo nekaj novega, svežega.

Tako nas je **21. februar** spodbudil k razmišljanju o maternem jeziku. Glede na to, da v knjižnici opazujemo veliko povpraševanje po tem, kako se piše različna uporabna besedila, smo se odločili, da ob dnevu maternega jezika iz najnovejših jezikovnih priročnikov zberemo primere prošenj, ponudb, prijav (za zaposlitev, štipendijo ipd.) in pritožb ter jih brezplačno ponudimo našim obiskovalcem. Napisali smo tudi, kje lahko takšne primere poiščejo sami. Ugotovili smo, da je izbrana besedila vzelo veliko bralcev, zato smo se odločili, da bodo na posebej za to namenjenem mestu na voljo vse leto.

Ob **mednarodnem dnevu knjig za otroke** smo nekaj več pozornosti namenili osnovnošolcem, predvsem malo starejšim. Po idejni zamisli vodje mladinske dejavnosti Marije Mazi smo jih povabili k izdelovanju konsov, natančneje časopisnih

lepljenk po zgledu Srečka Kosovela. K sodelovanju smo še posebej povabili šolarje okoliških osnovnih šol, saj se nam je zdel to privlačen način spoznavanja Kosovela, poezije in knjižnice kot ustanove, kjer lahko otroci pokažejo svoje znanje in sprostijo svojo domišljijo. Na delavnici se je ponovno izkazalo, da mladi v ustvarjalnosti presegajo naša pričakovanja. Njihov trud smo nagradili z objavo lepljenk v PIL-u.

Vsak ima rad spodbudno nagrado za svoje delo. Pri nas je to prav gotovo pozitiven odziv naših obiskovalcev.

Barbara Marinčič,
Knjižnica Prežihov Voranc

PREDSTAVLJAMO VAM

OBISK GLAVNE DUNAJSKE KNJIŽNICE »DIE HAUPTBÜCHEREI WIEN – AM GÜRTEL

Sredi decembra sem obiskala Dunaj. In ker sem slišala, da ima Dunaj novo knjižnico, ki je nekaj posebnega, sem se z organizatorjem izleta dogovorila, da organiziram obisk te nove dunajske znamenitosti. In imeli smo kaj videti.

Le pet let so, od ideje 1998 do otvoritve v aprilu 2003, Dunajčani potrebovali, da so prišli do ene najmodernejših knjižnic v Evropi. Knjižnica je postavljena v okolju, ki ni ravno na najboljšem glasu. In vodič me je kar nekajkrat v skrbeh vprašal, če sploh vem, kam peljem njegovo skupino. S postavitvijo take osrednje kulturne in izobraževalne institucije so želeli dvigniti tudi socialni in družbeni nivo te mestne četrti.

Že sama arhitektura je nakej posebnega: večetažna stavba z velikimi steklenimi površinami se zaključí s čudovito teraso (s kavarno), od koder vidite po prostranem Dunaju. Na teraso pa vodi tudi ogromno zunanje stopnišče. Mene je spomnilo na španske stopnice v Rimu.

Pod knjižnico je postaja podzemne železnice, od koder vas dvigalo popelje direktno v knjižnico pred izposojevalni pult.

Knjižnica se je z borih 800m² starih, natrpanih in odsluženih prostorov preselila na 6000m² namensko grajenih površin, kjer uporabniki zadovoljijo svoje potrebe po izobraževanju in druženju in kakovostno preživljajo prosti čas. Tu se lahko učijo, delajo, raziskujejo, poslušajo glasbo, uporabljajo računalnike in svetovni splet, srečujejo prijatelje, preživijo v knjižnici popoldan sami ali z družino, ali pa enostavno pohajkujejo med policami – vse to daje poseben čar novi knjižnici.

Knjižnica je razdeljena v tri etaže. V prvi je uprava, obdelava gradiva in skladišče. V drugi etaži je sprejemni pult, kjer poteka vračanje in izposoja gradiva, uporabniki pa se lahko poslužijo tudi knjigomatov. V tretji etaži je več strokovnega gradiva, prireditveni prostor in kavarna s teraso.

Gradivo je v knjižnici razdeljeno na posamezne oddelke, ki jih imenujejo "college". To so npr. leposlovje, umetnost, tehnika, otroški oddelek. Po en ali dva "college" skupaj imata informativni pult. Knjižnica je razdeljena v 6 takih oddelkov, ki imajo vsak svojega vodjo – bibliotekarja.

Uporabniki lahko izbirajo med 240.000 enotami knjižnega gradiva in 60.000 enotami multimedijskega gradiva. Na voljo jim je 78 PC, 37 terminalov z vzajemnimi katalogi, 40 avdio in video mest za uporabo multimedijskega gradiva.

Letna članarina znaša 18 EUR, do 18 leta je brezplačno. Za študente in ljudi z nižjimi dohodki je članarina 3 EUR. Možno pa je tudi plačati tako imenovano dnevno karto za 2 EUR, s katero imaš dostop do multimedijskega gradiva.

Knjižnico na dan obišče 3.500 uporabnikov, ki si sposodijo okrog 12.000 enot gradiva.

Vse gradivo je zavarovano pred krajo. Knjižno gradivo izposojajo za štiri tedne, dvakrat lahko podaljšajo rok izposoje. Neknjižno gradivo izposojajo za dva tedna z doplačilom 1 EUR za vsako enoto. zgubljeno ali poškodovano gradivo morajo uporabniki nadomestiti z novim enakim in plačati 1 EUR stroškov za obdelavo gradiva.

Knjižnica obdeluje gradivo za 43 podružnic, 2 bibliobusa s 26 postajališči, 3 bolniške knjižnice, 3 šolske knjižnice, ima pa tudi službo za oskrbo s knjižničnim gradivom na domu. Na voljo imajo gradivo v 17 jezikih. Tudi slovenskega se najde kakšna dva metra.

Knjižnica ima večjo prireditveno dvorano. Ob našem obisku so sredi oddelka za filozofijo pripravljali prostor za jazz koncert.

Torej, če vas pot zanese na Dunaj, vsekakor obiščite tudi to dunajsko znamenitost. Še prej si jo lahko ogledate tudi na internetu: <http://www.buechereien.wien.at> in sicer v nemščini, angleščini, turškem ali srbohrvaškem jeziku, torej v jezikih okolja, v katerem je knjižnica locirana.

Zdenka Žigon,
Lavričeva knjižnica,
Ajdovščina

na gradu Kromberk. Od konca leta 2000 pa sem delala v knjižnici/specializiranem centru za onkologijo na Onkološkem inštitutu v Ljubljani. Opravljala sem delo referenčnega bibliotekarja na izposoji, poizvedovala sem po različnih medicinskih bazah, pomagala uporabnikom pri iskanju informacij iz različnih področij, sodelovala sem pri vnosu zaloge v avtomatiziran sistem izposoje.

Aktivno govorim angleški jezik, pasivno pa nemški in italijanski. Še naprej sem se pripravljena dodatno izobraževati in izpopolnjevati.

Če potrebujete novega sodelavca ali bi želeli le več informacij, me pokličite na tel. št. 040 239 210 ali mi pišite na e-mail: natasa.bolcina@kiss.si

BORZA DELA

DELO IŠČE

Po izobrazbi sem univerzitetna diplomirana bibliotekarka. Delovne izkušnje sem pridobivala že med študijem in sicer v splošnoizobraževalni knjižnici v Ajdovščini in v knjižnici Goriškega muzeja